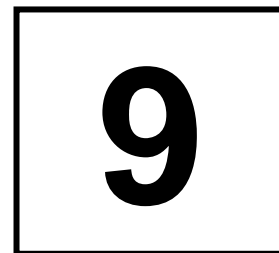

แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 3

LEADERSHIP STYLES AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION COMPETENCIES OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF ROI – ET PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 3

นิรมล พันศรี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธุ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำและสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู และ 2) สร้างสมการพยากรณ์ แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจำนวน 323 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบภาวะผู้นำ พบว่ามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกแบบ
2. ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. การสร้างสมการพยากรณ์ แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า แบบภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .743 และมีอำนาจในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 55.3 เมื่อเพิ่มตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2) และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3) โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 66.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการพยากรณ์เขียนได้ดังนี้

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = -.254 + .336X_4 + .364X_1 + .166X_2 + .178X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .328Z_{x_4} + .269Z_{x_1} + .181Z_{x_2} + .184Z_{x_3}$$

ABSTRACT

The purpose of this research was 1) to study the level of leadership and academic administration competencies of school administrators according to the perceptions of teachers, and 2) to construct a predictive equation of academic administration competencies affected by leadership styles of school administrators under the Office of Roi-Et Primary Educational Service Area 3. The sample group was 323 teachers derived from a stratified random sampling and simple random sampling. The research instrument used for collecting the data was a five – point rating scale questionnaire. The statistical analysis of data included frequency, percentage, mean and standard deviation. To test the hypothesis of this study the stepwise multiple regression was utilized.

Research results showed as following:

1. The leadership of school administrators under the Office of Roi- Et Primary Educational Service Area 3 as an overall was at a high level. When considered individual leadership style, it was found that the leadership of school administrators was at a high level for each leadership style.

2. The academic administration competencies of school administrators under the Office of Roi- Et Primary Educational Service Area 3 as an overall was at a high level. When considered individual aspect of competencies, it was found that academic administration competencies of school administrators were at a high level for all aspects.

3. To construct a predictive equation of academic administration competencies affected by leadership styles of school administrators under the Office of Roi- Et Primary Educational Service Area 3, it was found that an achievement oriented leadership style (X_4) was the best predictor of academic administration competencies of the school administrators with statistical significant level at .01. The multiple regression correlation (R) was .743 and the power of prediction was 55.3 percent. However, when more predictors were added; directive leadership style (X_1), supportive leadership style (X_2), and participative leadership style (X_3), these predictors could mutually explain the variance of academic administration competencies of school administrators under the Office of Roi- Et Primary Educational Service Area 3 for 66.7 percent with statistical significance at .01 level. The predictive regression equation was as follows.

Raw score regression equation:

$$Y' = -.254 + .336X_4 + .364X_1 + .166X_2 + .178X_3$$

Standard score regression equation:

$$Z'_y = .328Z_{x_4} + .269Z_{x_1} + .181Z_{x_2} + .184Z_{x_3}$$

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่โดยตรง โดยงานวิชาการถือเป็นงานหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 56) จากกรกระจายอำนาจดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารการศึกษามากขึ้น ซึ่งการบริหารจะสำเร็จหรือล้มเหลว นั้น มีปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ทั้งในศาสตร์แห่งการบริหารเฉพาะตนและศิลป์ในการบริหารจัดการที่เหมาะสม ซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษามีได้อยู่ที่กฎหมาย แต่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจ และภาวะผู้นำของผู้มีอำนาจรับผิดชอบในการจัดการศึกษา (สมาน อัครภูมิ. 2551 : 28) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่และการพัฒนาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดำเนินงานเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาในทุกด้านหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้บริหารโดยตรง ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีย่อมมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้คล่องตัว ซึ่งมีคุณค่ายิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงและการนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และมีค่ายิ่งในการนำแนวคิดทางการศึกษาปรับไปสู่การปฏิบัติ แต่หากผู้นำไม่มีภาวะผู้นำก็จะทำให้องค์การไม่มีความก้าวหน้า (ทองใบ สุทธาวารี. 2550 : 29) การที่จะเป็นผู้นำได้จะต้องได้รับการยอมรับหรือยกย่อง และสามารถชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามด้วย โดยมีสถานการณ์เป็นตัวกำหนดบทบาท ผู้นำจึงต้องแสดงภาวะผู้นำด้วยความมุ่งมั่น มีมนุษยสัมพันธ์และความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับฟังและยินดีช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ไปสู่เป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพร้อมกันนั้นผู้นำจะมีประสิทธิภาพ เมื่อได้รับการยอมรับ สร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจกับสมาชิกในหน่วยงานนั้น ซึ่งแนวคิดนี้มาจากพื้นฐานทฤษฎีความคาดหวังพฤติกรรมผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมายของ House & Mitchell (1974. อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศิริวัฒน์. 2548 : 317) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มีเป้าหมายหลักคือ การเพิ่มการปฏิบัติงานพร้อมกับสร้างความพึงพอใจของบุคลากรให้สูงขึ้น โดยเน้นที่การจูงใจบุคลากร ภาวะผู้นำ มี 4 แบบ คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแบบภาวะผู้นำ (Leadership Style) ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อาจใช้แบบภาวะผู้นำแบบใดแบบหนึ่ง หรือหลายแบบกับผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ย่อมต้องการพฤติกรรมแบบภาวะผู้นำที่ต่างกัน (สุเทพ พงศ์ศิริวัฒน์. 2548 : 322) กล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้ว่าตนเองถนัดผู้นำแบบใดที่แสดงออกถึงการทำงานที่นำมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ หากผู้บริหารขาดภาวะผู้นำก็จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ค่านิยมและผลสัมฤทธิ์ขององค์การ

นอกจากนี้การดำเนินงานบริหารยังขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ สมรรถนะของผู้บริหาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้บริหาร ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ และเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในด้านทักษะการบริหาร และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารงานภายใต้สภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงได้ สมรรถนะยังเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในองค์การ โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์การ (เทียน ทองแก้ว. 2550 : 1) โดยสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาก็คือ สมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางแผนการบริหารงานวิชาการอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา จากแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 23) ได้กำหนดสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และ 4) ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดำเนินการตามบทบาทภารกิจ หน้าที่ และวิสัยทัศน์ โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ แต่ยังมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ประสิทธิภาพการดำเนินการยังไม่เป็นตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ปีการศึกษา 2554 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 113 โรงเรียน มี 11 โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O – NET) ไม่ถึงเกณฑ์การรับรองมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และในปีการศึกษา 2556 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เห็นได้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.20 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.09 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.48 กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.39 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. 2557)

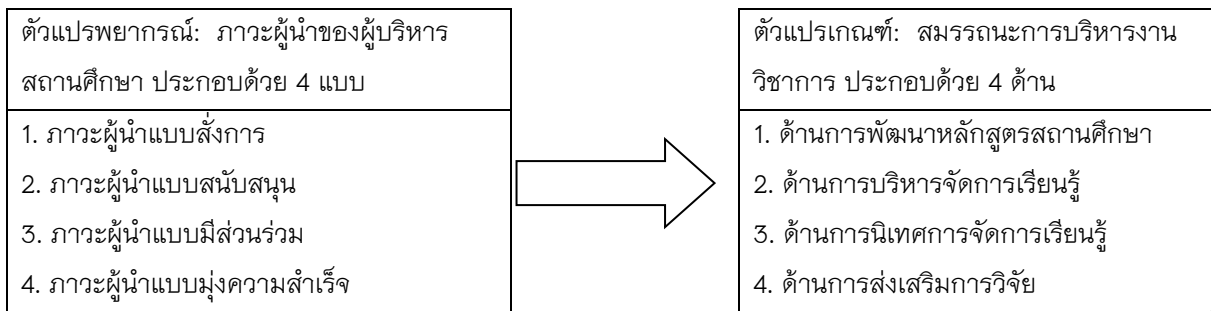
จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยคาดว่าจะประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต3
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยตัวแปรพยากรณ์ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมาย ของ House & Mitchell (1974, อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2548 : 321) ตัวแปรเกณฑ์ คือ สมรรถนะการบริหารงานวิชาการตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2548 : 23) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 1,975 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 : 607-610 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 34-35) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่ และกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดสถานศึกษาที่ได้รับเลือกตามสัดส่วนประชากร จากนั้นนำรายชื่อข้าราชการครูตามขนาดสถานศึกษาที่ได้รับเลือกมาสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำส่ง และรับคืนแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมกับนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 ฉบับ และประสานกับผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีเก็บแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนที่ส่งหรือกลุ่มตัวอย่างยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม

3. รับแบบสอบถามกลับคืนมา ตามจำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ
2. ระดับภาวะผู้นำ และสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การสร้างสมการพยากรณ์ แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามแบบภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกแบบ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบสั่งการ และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ โดยจำแนกเป็นรายแบบ ได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มอบหมายงานและสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามักไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามักตัดสินใจเรื่องต่างๆ เองแล้วสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม

1.2 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความเป็นมิตร รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้ให้ทุกคนเห็นความสำคัญและความน่าสนใจของงานที่ต้องปฏิบัติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ก่อนมอบหมายงานผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติงานได้สำเร็จ

1.3 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกัน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษายึดถือและปฏิบัติตามข้อตกลงมติการประชุม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

1.4 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ท้าทาย

2. ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่าสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการเรียนรู้ในสถานศึกษา และการส่งเสริมการวิจัย โดยจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์ผลการติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือผู้บริหารสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.2 การบริหารจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานอยู่เสมอ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2.3 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดระยะเวลาการนิเทศและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงผลการนิเทศให้ครูทราบจุดที่ต้องพัฒนา

2.4 การส่งเสริมการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะการวิจัย โดยอบรม และปฏิบัติการวิจัยในสถานการณ์จริง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักถึงบทบาทของครูในฐานะนักวิจัยและพัฒนาหลักสูตรควบคู่กันไป

3. การสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	B	β	Std. Error	t	Sig
X_4	.336	.328	.060	5.637**	.000
X_1	.364	.269	.051	7.108**	.000
X_2	.166	.181	.053	3.109**	.002
X_3	.178	.184	.066	2.684**	.008

$a = -.254, R = .817, R^2 = .667$

**p < .01 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2) และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_3) ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .817 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ ร้อยละ 66.7 และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = -.254 + .336X_4 + .364X_1 + .166X_2 + .178X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z'_y = .328Z_{x_4} + .269Z_{x_1} + .181Z_{x_2} + .184Z_{x_3}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 แบบ แบบภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและเข้าใจการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น บุคลากรในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีพฤติกรรมยอมรับฟัง โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ สอดคล้องกับ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548 : 131) ที่กล่าวว่าผู้นำประเภทนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ โดย มักจะรับฟังและปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ สอดคล้องกับ เตือนใจ ดิษฐแก้ว (2552 : 74) วิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ แบบให้มีส่วนร่วม แบบสั่งการ แบบสนับสนุน และแบบมุ่งความสำเร็จของงาน และสอดคล้องกับ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 112 – 114) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ และภาวะผู้นำแบบบงการ

2. การศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการเรียนรู้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 112 – 114) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการสอน และการส่งเสริมการวิจัย สอดคล้องกับ อนุกุล มานะวรพงศ์ (2555 : 117 – 118) ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการสอน และการส่งเสริมให้วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

3. ตัวแปรต้นที่ร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัว คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัว ร่วมกัน

ทำนายสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 66.7 สามารถจัดเรียงลำดับตัวแปรที่พยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดีที่สุด ตามลำดับดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดีเป็นอันดับแรก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่มุ่งความสำเร็จของงาน มีเป้าหมายที่ท้าทาย จะสามารถสร้างความมีมาตรฐานด้านความเป็นเลิศสูง สอดคล้องกับสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548 : 317) ที่กล่าวว่า ผู้นำสามารถสร้างการจูงใจให้เกิดขึ้นด้วยการทำให้วิถีทางที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนและง่ายพอที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะไปถึงได้

3.2 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดีเป็นอันดับ 2 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการใช้คำสั่งในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแจ้งความคาดหวังให้ทราบ และบอกวิธีการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 112 – 114) พบว่า ภาวะผู้นำแบบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงาน มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งยังมีความคลุมเครือ เกิดความยุ่งยากและไม่แน่ใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้กำหนดชี้ชัดถึงสิ่งที่ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติ กำหนดการปฏิบัติงาน ตั้งเป้าหมายการปฏิบัติ และแจ้งความคาดหวังให้ทราบ

3.3 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดีเป็นอันดับ 3 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการโดยการอบรม ศึกษาดูงาน ทำให้เกิดวิสัยทัศน์ การปรับเปลี่ยนการบริหารงาน โดยให้การสนับสนุน ให้ความเสมอภาค สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันวฑู สีสรมติง (2555 : 102) พบว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนในการสร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชารวมทั้งให้การปฏิบัติอย่างเสมอภาค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ บุญหล้า (2556 : 101) พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมที่ให้การสนับสนุน มีความเป็นมิตรที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เป็นผู้นำที่ใส่ใจในสวัสดิการความเป็นอยู่และความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้การสนับสนุนในการสร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา การปฏิบัติอย่างเสมอภาค และให้การนับถือต่อศักดิ์ศรีของผู้ใต้บังคับบัญชา

3.4 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ดีเป็นอันดับ 4 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการขอคำปรึกษา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญโรม ลามุล (2550 : 185 – 189) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการได้ดีที่สุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเพิ่มสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารควรได้รับการฝึกอบรมการใช้ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มุ่งความสำคัญไปที่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ดังนั้นการเพิ่มสมรรถนะการบริหารงานวิชาการให้สูงขึ้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้แบบภาวะผู้นำที่มุ่งผลสำเร็จเพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้พบปัจจัยที่สามารถทำนายได้เพียงร้อยละ 66.7 เพื่อได้ทราบปัจจัยเพิ่มเติมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

ดวงใจ บุญหล้า. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำกับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556.

เดือนใจ ดิษฐแก้ว. แบบภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.

ทองใบ สุดซารี. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.

เทื่อน ทองแก้ว. สมรรถนะ (Competency) : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2550.

ฉันทวุธ สีพรมตั้ง. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2555.

บุญโรม ลามุล. ประสิทธิภาพภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2553.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. พฤติกรรมมองการณ์ไกล. กรุงเทพฯ : บริษัทเพียร์สันเอดดูเคชั่นอินโดไชน่า, 2548.

ศศิวิมล สุขทนาร์ภย์. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554.

สมาน อัครภูมิ. การบริหารการศึกษาศูนย์ใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. อุบลราชธานี : อุบลกิจจอบฟเซทการพิมพ์, 2551.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. รายงานแผนปฏิบัติการศึกษา 2556. กลุ่มงานวัดและประเมินผล การศึกษา, 2557.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2549.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. ภาวะผู้นำทฤษฎีและปฏิบัติ : ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ : วิรัตน์เอดดูเคชั่น, 2548.

อนุกุล มานะวรพงศ์. ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2555.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร